

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่องคำเรียกสีและการรับรู้สีของผู้พูดภาษาไทย ลื้อ ลัวะ ม้ง และกะเหรี่ยง ในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและพะเยา มีจุดประสงค์ 3 ประการ คือ

1. วิเคราะห์คำเรียกสีพื้นฐานและคำเรียกสีไม่พื้นฐานในภาษาไทย ลื้อ ลัวะ ม้ง และกะเหรี่ยง
2. วิเคราะห์การรับรู้สีของผู้พูดภาษาไทย ลื้อ ลัวะ ม้ง และกะเหรี่ยง
3. ศึกษาทัศนคติของผู้พูดไทย ลื้อ ลัวะ ม้ง และกะเหรี่ยงที่มีต่อสี

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลคำเรียกสีในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและพะเยา ดังมีรายละเอียดดังนี้
ภาษาตระกูลไท เก็บข้อมูลภาษาไทยที่บ้านธาตุ ต.ห้วยน อ.เชียงคำ จ.พะเยา
ภาษาตระกูลออสโตรเอเชียติกเก็บข้อมูลภาษาลัวะถิ่นที่ศูนย์อพยพ ต.ป่าสัก
กิ่ง อ.ภูซาง จ.พะเยา

ภาษาตระกูลม้ง-เมี่ยน เก็บข้อมูลภาษาม้งเขียว ที่บ้านคอดยาว ต.ป่าสัก กิ่งอ.ภูซาง
จ.พะเยา

ภาษาตระกูลทิเบต-พม่า เก็บข้อมูลภาษากะเหรี่ยงสะกอที่บ้านห้วยชม ต.แม่ยาว
อ. เมือง จ.เชียงราย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลคำเรียกสีโดยการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาเพศหญิง ซึ่งมีอายุระหว่าง 30-40 ภาษละ 10 คน โดยมีเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสัมภาษณ์ คือบัตรสี ซึ่งดัดแปลงจากตารางสีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองและแผ่นบันทึกข้อมูล ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยให้ผู้บอกภาษาดูบัตรสีทีละบัตรแล้วถามเป็นคำเมืองว่า “นี่สีอะไร” แล้วผู้วิจัยบันทึกโดยใช้สีทอักษลงบนแผ่นบันทึกข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลคำเรียกสีครบทั้ง 208 คำ แล้วจึงเก็บข้อมูลการรับรู้สีและทัศนคติที่มีต่อสี เมื่อเก็บข้อมูลเสร็จแล้วผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาคำเรียกสีพื้นฐาน การสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐาน การรับรู้ใจกลางสี การรับรู้ขอบเขตของสี และ ทัศนคติที่มีต่อสี โดยวิเคราะห์ทีละภาษา แล้วนำผลการวิเคราะห์ของแต่ละภาษามาเปรียบเทียบกัน ดังมีรายละเอียดในบทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ทั้งหมดสรุปได้ดังนี้

คำเรียกสีพื้นฐาน จำนวนคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทย ลั๊วะ มัง และกะเหรี่ยง มีจำนวนแตกต่างกันซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้พูดภาษาเหล่านี้ มีการจำแนกประเภทสีทั้งหมดที่มีอยู่ในโลกแตกต่างกันออกไป จำนวนคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาทั้ง 4 ภาษา แสดงไว้ในตารางที่ 20

ภาษา	จำนวนคำเรียกสีพื้นฐาน
ไทย	12 (ขาว ดำ แดง เหลือง เขียว น้ำเงิน ฟ้ำ น้ำตาล ม่วง ชมพู ส้ม เทา)
ลั๊วะ	5 (ขาว ดำ แดง เหลือง เขียว)
มัง	6 (ขาว ดำ แดง เหลือง เขียว ชมพู)
กะเหรี่ยง	5 (ขาว ดำ แดง เหลือง GRUE)

ตารางที่ 20 จำนวนคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทย ลั๊วะ มัง กะเหรี่ยง

จากจำนวนคำเรียกสีพื้นฐานที่ไม่เท่ากัน ทำให้คำเรียกสีพื้นฐานในภาษาเหล่านี้มีวิวัฒนาการอยู่ในระยะที่แตกต่างกันออกไปตามทฤษฎีวิวัฒนาการของคำเรียกสีพื้นฐานของเบอร์ลินและเคย์ ซึ่งมีทั้งหมด 7 ระยะ คำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยอยู่ในระยะที่ 7 คำเรียกสีพื้นฐานในภาษาลั๊วะถิ่น อยู่ในระยะที่ 5 คำเรียกสีพื้นฐานในภาษามังเขี้ยว อยู่ในระยะที่ 5 และคำเรียกสีพื้นฐานในภาษากะเหรี่ยงสะกอพัฒนาอยู่ในระยะที่ 4 ของวิวัฒนาการคำเรียกสีพื้นฐาน

การสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐาน จากการวิเคราะห์การสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานในภาษาไทย ลั๊วะ มัง และกะเหรี่ยง สรุปได้ว่าภาษาทั้ง 4 ใช้กลวิธีในการสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐาน 3 กลวิธี คือ

1. การผสมคำเรียกสีเข้าด้วยกัน เช่น ฟ้าขาว น้ำตาลแดง เป็นต้น
2. การผสมคำเรียกสีกับคำขยาย เช่น แดงอ่อน เขียวเข้ม เป็นต้น
3. การใช้คำเรียกสีของเฉพาะมาเป็นคำเรียกสีไม่พื้นฐาน เช่น แดงเลือดหมู ม่วงเม็ดมะปราง เป็นต้น

งานวิจัยนี้พบว่ากลวิธีที่ 2 นั้น มีการใช้มากที่สุด ในภาษาไทย ลั๊วะ และมัง ส่วนภาษากะเหรี่ยงสะกอนั้นมีการใช้กลวิธีที่ 1 มากที่สุด ส่วนกลวิธีที่ 3 นั้น พบว่ามีการใช้น้อยที่สุดในทุกภาษาที่ศึกษา

กลวิธี	ความถี่			
	ไทลื้อ	ลัวะ	ม้ง	กะเหรี่ยง
1.การผสมคำเรียกชื่อเข้าด้วยกัน	22.87	18.93	19.59	89.41
2.การผสมคำเรียกชื่อกับคำขยาย	48.39	76.03	70.08	8.15
3.การใช้คำเรียกสิ่งของเฉพาะมาเป็นคำเรียกชื่อไม่พื้นฐาน	28.73	0.50	1.03	2.05

ตารางที่ 21 จำนวนร้อยละของแต่ละกลวิธีในการสร้างคำเรียกชื่อไม่พื้นฐานของภาษาไทลื้อ ลัวะ ม้ง และกะเหรี่ยง

จากตารางที่ 21 จำนวนร้อยละของแต่ละกลวิธีในการสร้างคำเรียกชื่อไม่พื้นฐานของภาษาไทลื้อ ลัวะ ม้ง และกะเหรี่ยงนั้นมีการใช้กลวิธีที่ 1 มากที่สุด ส่วนกลวิธีที่ 3 นั้นพบว่าการใช้น้อยที่สุดทั้ง 4 ภาษา

การรับรู้ชื่อ ในการศึกษาการรับรู้ชื่อนั้น ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นการรับรู้ใจกลางชื่อ และการรับรู้ขอบเขตชื่อ ผู้วิจัยต้องการทราบว่าผู้พูดไทลื้อ ลัวะ ม้ง และกะเหรี่ยง จะมีการรับรู้ใจกลางชื่อ และขอบเขตชื่อเหมือนกันหรือไม่อย่างไร

จากผลการวิเคราะห์พบว่าผู้พูดภาษาไทลื้อ ลัวะ ม้ง และกะเหรี่ยง มีการรับรู้ใจกลางของแต่ละประเภทสับสนกันมาก เมื่อพิจารณาจากอัตราการผลิตแล้วพบว่า แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น นอกจากนั้นแล้วยังพบว่า ผู้พูดภาษาไทลื้อ ลัวะ ม้ง และกะเหรี่ยง มีการรับรู้ใจกลางสีขาว สีดำ และสีเหลือง ได้ตรงกันอีกด้วย ซึ่งการรับรู้ใจกลางชื่อที่คล้ายคลึงและเหมือนกันในทุกุประเภทชื่อนั้นสอดคล้องกับทฤษฎีความเป็นสากลของคำเรียกชื่อของเบอร์ลินและเคย์

ส่วนการรับรู้ขอบเขตชื่อนั้น จากผลการวิเคราะห์พบว่าผู้พูดภาษา ไทลื้อ ลัวะ ม้ง และกะเหรี่ยง มีการรับรู้ขอบเขตชื่อเชื่อมโยงได้กว้างมาก กล่าวคือ มีการรับรู้ความเข้ม-จางของประเภทชื่อเชื่อมโยงได้ดีที่สุดนั่นเอง

ทัศนคติที่ผู้พูดภาษาไทลื้อ ลัวะ ม้งและกะเหรี่ยงมีต่อชื่อ จากงานวิจัยพบว่า ผู้พูดภาษาเหล่านี้มีทัศนคติต่อชื่อเหมือนกัน กล่าวคือมีทัศนคติบวกกับสีสดและสีเข้ม เช่น สีแดง สีบานเย็น สีฟ้าสด เป็นต้น และมีทัศนคติลบต่อสีตื้นและอ่อน เช่น สีเทา และสีฟ้าอมเขียว เป็นต้น

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น มีบางส่วนที่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้และบางส่วนไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนที่เป็นไปตามสมมติฐานคือ ผู้พูดภาษาไทย ลัวะ มัง และกะเหรี่ยงจะมีทัศนคติต่อสีที่คล้ายคลึงกัน คือ มีทัศนคติทางบวกต่อสีสดและสีเข้มแต่มีทัศนคติทางลบต่อสีดุ่นและอ่อน ส่วนที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานคือ คำเรียกสีพื้นฐานของภาษาไทย ลัวะ มัง และกะเหรี่ยง มีไม่เกิน 5 คำ และ ผู้พูดภาษาไทย ลัวะ มัง และกะเหรี่ยง จะรับรู้ใจกลางสีแต่ละประเภทสีเหมือนกัน

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์คำเรียกสีภาษาไทย ลัวะ มัง และกะเหรี่ยงกับงานวิจัยอื่นๆ ที่ศึกษาคำเรียกสีในภาษาตระกูลเดียวกัน ผลการเปรียบเทียบไม่ได้หมายถึงภาพรวมของคำเรียกสีทั้งตระกูล ผู้วิจัยต้องการเปรียบเทียบเพื่อดูว่าผลการวิจัยที่ได้มีความสอดคล้องหรือแตกต่างกันอย่างไรเท่านั้น นอกจากนี้วิธีการดำเนินการวิจัยตลอดจนการวิเคราะห์คำเรียกสีพื้นฐานของผู้วิจัยแต่ละคนก็แตกต่างกัน

เปรียบเทียบคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยกับคำเรียกสีในภาษาไทยและจ้วง อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2539) ได้ศึกษาคำเรียกสีในภาษาไทยทั้งหมด 4 ถิ่น และ คำเรียกสีในภาษาจ้วงทั้งหมด 6 ถิ่น เมื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกัน พบว่าผู้พูดภาษาไทยมีการแบ่งแยกสีที่เห็นในธรรมชาติแตกต่างกันดังแสดงในตารางที่ 22 ในการเรียงคำเรียกสีพื้นฐานเหล่านี้ผู้วิจัยเรียงตามลำดับการเกิดตามทฤษฎีของเบอร์ลินและเคย์

ภาษา	จำนวนคำเรียกสีพื้นฐาน
จ้วงจ้งจว่า	8 : phl:k1 "ขาว" dam2"ดำ" dEng2 "แดง" lyng1 "เหลือง" khiew1 "เขียว" sheng6 "ฟ้า/น้ำเงิน" fuj1หรือmong4 "เทา/น้ำตาล"
จ้วงเต๋อเป่า	9 : khaw1"ขาว" dam2"ดำ" dEmg2"แดง" hEn5"เหลือง" khiw1และ lok2"เขียว" kep5"ฟ้า/น้ำเงิน" clj5"น้ำตาล" mok1"เทา"
จ้วงซิ่นเจียงหยงหนิง	7 : phiak1"ขาว" dam2 "ดำ" kong1"แดง" liang1"เหลือง" hew1"GRUE" luam2"ฟ้า/น้ำเงิน" aw 5 "เทา/น้ำตาล"
จ้วงอู่ถางหยงหนิง	7: haw1"ขาว" dam2"ดำ" hOng6"แดง" hE:n3"เหลือง" hEw1"GRUE" la:m6"ฟ้า/น้ำเงิน" hulj1"เทา/น้ำตาล"
จ้วงเถียนดง	10: ha:w1"ขาว"fo:n6"ดำ"dEng1"แดง"he:n3"เหลือง"lok4"เขียว" he:w1"เขียว"she:p4"ฟ้า/น้ำเงิน"bi:l"เทา/น้ำตาล"bok5"เทา" shi5"ม่วง"
จ้วงหนานตาน	9:ha:w1"ขาว"fo:n6"ดำ"dEng1"แดง"he:n5"เหลือง" he:w1 "เขียว" lo2"เขียว" pek3 "ฟ้า/น้ำเงิน" waj5 "เทา/น้ำตาล" cam1"ม่วง"
ไทยกรุงเทพ	12: kha:w5"ขาว"dam1"ดำ"dE:ng1"แดง"lyang5"เหลือง" khiaw5"เขียว"thaw"เทา" fa:4"ฟ้า/น้ำเงิน" na:m4ngln1"ฟ้า/น้ำเงิน" na:m1ta:n1"เทา/น้ำตาล"muang3"ม่วง"chom1phu:1"ชมพู" som3"ส้ม"
ไทยเชียงใหม่	12: kha:w1"ขาว"dam2"ดำ"dEng2"แดง"lyang1"เหลือง" khiaw1"เขียว" fa:6"ฟ้า" na:m6ngln3" น้ำเงิน" na:m6ta:n2" น้ำตาล" thaw3 "เทา" muang3"ม่วง"chom1phu:1"ชมพู" som3"ส้ม"
ไทยนครราชสีมา	11: kha:w1"ขาว"dam2"ดำ"dEng2"แดง"lyang1"เหลือง" khiaw1"เขียว" fa:6"ฟ้า/น้ำเงิน" na:m6ta:n2"น้ำตาล" thaw "เทา" muang4"ม่วง" chom3phu3"ชมพู" som5"ส้ม"
ไทยนครศรีธรรมราช	10: kha:w1"ขาว"dam2"ดำ"dEng2"แดง"lyang1"เหลือง" khiaw1"เขียว" fa:6"ฟ้า" na:m7ngln3" น้ำเงิน" thaw "เทา" muang4"ม่วง" som5"ส้ม"
ไทลื้อ	12:k ^h aw44"ขาว"dam34"ดำ"deɛŋ33"แดง"lɯŋ33"เหลือง" k ^h eew434"เขียว"nam21ŋɯŋ32"น้ำเงิน"faa21"ฟ้า"nam21taan 33 "น้ำตาล"moong33"ม่วง"?ɔwɔk44"ชมพู"sum23"ส้ม"t ^h aw43 "เทา"

ตารางที่ 22 คำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยถิ่น 11 ภาษา

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนคำเรียกศัพท์พื้นฐานพบว่าจำนวนคำเรียกศัพท์พื้นฐานของภาษาไทย ทั้ง 4 ถิ่นและภาษาไทยถิ่น มีจำนวนคำเรียกศัพท์พื้นฐานใกล้เคียงกันแต่คำเรียกศัพท์พื้นฐานในภาษาจ้วงมีน้อยกว่า แต่อย่างไรก็ตามก็มีแนวโน้มว่าคำเรียกศัพท์พื้นฐานในภาษาจ้วงจะมีวิวัฒนาการมา ถึงระยะที่ 7 คือมีคำเรียกศัพท์พื้นฐาน 12 คำในอนาคต

คำเรียกศัพท์พื้นฐานในภาษาไทยทั้ง 11 ภาษา มีคำเรียกศัพท์ GRUE ซึ่งในบางภาษาได้ พัฒนามาเป็นคำเรียกศัพท์เขียว น้ำเงินและฟ้าแล้ว และบางภาษาขณะนี้กำลังพัฒนาอยู่ ดังนั้น อาจจะกล่าวได้ว่าภาษาเหล่านี้ไม่สนับสนุนทฤษฎีของเบอร์ลินและเคย์ที่กล่าวว่าประเภทศัพท์ GRUE จะพัฒนาออกมาเป็น 2 ประเภทคือเขียวและน้ำเงิน

อย่างไรก็ตามจากข้อมูลภาษาจ้วงและภาษาไทยของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์นั้นมีความ แตกต่างจากของผู้วิจัย เนื่องจากอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ได้เสนอประเภทศัพท์ Grown หรือ GN เป็นคำเรียกศัพท์น้ำน้ำตาลซึ่งเกิดขึ้นในระยะที่ 6 ของวิวัฒนาการของคำเรียกศัพท์พื้นฐาน โดยคำ เรียกศัพท์จะครอบคลุมสีน้ำตาลบางเฉดอยู่ นอกจากนั้นผู้บอกภาษามักจะสับสนระหว่างสีเทา และสีน้ำตาล แต่จากข้อมูลของผู้วิจัยพบว่าผู้บอกภาษาทั้ง 10 คนของภาษาไทยถิ่นสามารถแยก แยะสีเทาและสีน้ำตาลออกจากกันได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามน่าจะได้มีการศึกษาต่อไปว่า ภาษาอื่นๆในตระกูลไท่นั้นจะมีประเภทศัพท์ Grown ในระยะที่ 6 หรือไม่อย่างไร

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ได้ตั้งข้อสังเกตว่าคำเรียกศัพท์พื้นฐานในภาษาจ้วงนั้นประกอบด้วย คำร่วมเชื้อสายกับไทย และคำที่ไม่ใช่คำร่วมเชื้อสายซึ่งได้แก่คำที่ยืมจากภาษาจีนซึ่งคิดเป็น สัดส่วนประมาณร้อยละ 50 ของคำเรียกศัพท์ทั้งหมด ดังนั้นจึงอาจจะกล่าวได้ว่าคำเรียกศัพท์ซึ่งเป็นคำ ศัพท์พื้นฐานของภาษาใดภาษาหนึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าภาษานั้นสัมผัสกับอีกภาษา หนึ่งเป็นระยะเวลาานพอสมควร ข้อสังเกตดังกล่าวอาจจะนำมาอธิบายว่าภาษาไทยถิ่นซึ่งมีคำ เรียกศัพท์พื้นฐานคล้ายคลึงกับคำเมืองมาก อาจจะเป็นเพราะมีการสัมผัสภาษามาเป็นเวลานานจึง ได้เกิดการยืมคำเรียกศัพท์ได้ ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะมีการศึกษาเปรียบเทียบคำเรียกศัพท์ในภาษาไทย ถิ่นซึ่งพูดกันทั่วไปในบริเวณอื่นๆ เช่น พม่า ลาว จีน เป็นต้น เพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนยิ่งขึ้นว่ามี การยืมคำเรียกศัพท์หรือไม่

ส่วนการสร้างคำเรียกศัพท์ไม่พื้นฐานนั้นพบว่าภาษาไทย จ้วง และไทยถิ่นมีกลวิธีในการ สร้างคำเรียกศัพท์ไม่พื้นฐานเหมือนกันคือ

1. การผสมคำเรียกศัพท์เข้าด้วยกัน
2. การผสมคำเรียกศัพท์กับคำขยาย
3. การใช้คำเรียกสิ่งของเฉพาะมาเป็นคำเรียกศัพท์ไม่พื้นฐาน

ความถี่ของการใช้กลวิธีต่างๆ มีรายละเอียดดังนี้คือ กลวิธีที่ 1 มีใช้มากในภาษาจ้วง และเป็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับคล้ายกับภาษากระเหรี่ยงซึ่งเป็นภาษาในตระกูลจีน-ทิเบต เช่นเดียวกับภาษาจีนซึ่งมีการสัมผัสภาษากับภาษาจ้วง แต่ในภาษาไทยและภาษาไทยลื้อมีการใช้น้อยที่สุด กลวิธีที่ 2 ทุกภาษามีการใช้มากที่สุดและกลวิธีที่ 3 นั้นมีการใช้มากเป็นอันดับ 2 ในภาษาไทยและภาษาไทยลื้อ แต่พบน้อยมากในภาษาจ้วง

เปรียบเทียบคำเรียกสีในภาษาลัวะถิ่นกับคำเรียกสีในภาษามลาบรี (L.Thongkum, 1985) และภาษาขมุ (สุวิไล เปรมศรีรัตน์, 2534)

เมื่อนำผลการวิเคราะห์คำเรียกสีพื้นฐานใน 3 ภาษาดังกล่าวมาเปรียบเทียบกัน ได้ผลดังตารางที่ 23

ภาษา	จำนวนคำเรียกสี
มลาบรี	4: balak "สีขาว" thuwek "สีเข้ม" bənliŋ "สีเขียวหรือGRUE" leŋ "สีร้อน"
ขมุ	5: kló:k "ขาว" hienŋ "ดำ" jim "แดง" liəŋ "เหลือง" cŋár "GRUE"
ลัวะ	5: pah "ขาว" nam "ดำ" ɔo "แดง" liəŋ "เหลือง" ri:t "เขียว"

ตารางที่ 23 คำเรียกสีพื้นฐานในภาษามลาบรี ขมุ และลัวะ

ภาษาทั้ง 3 มีจำนวนคำเรียกสีพื้นฐานที่ใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำนวนคำเรียกสีพื้นฐานของภาษาขมุและภาษาลัวะมีจำนวนเท่ากันแต่ว่าคำเรียกสีคำที่ 5 นั้นต่างกัน ในภาษาขมุ นั้น cŋár "GRUE" ยังไม่มีการแยกออกเป็น 2 ประเภทสี แต่ในภาษาลัวะนั้น ri:t "เขียว" ซึ่งเคยเป็นคำเรียกสี GRUE ได้แยกออกมาเป็นคำเรียกสีเขียวเพียงสีเดียวแล้วซึ่งไม่รวมสีน้ำเงินและสีฟ้า

เป็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับภาษาทั้ง 3 จัดอยู่ในภาษาตระกูลมอญ-เขมรมีคำเรียกประเภทสี GRUE ทั้งสิ้น นอกจากนี้สุวิไล เปรมศรีรัตน์ (2534) ได้ตั้งข้อสังเกตว่าภาษาตระกูลมอญ-เขมรอื่นๆ เช่น เขมรเหนือ ปราย ไช่ กูย และเวียดนามก็มีคำเรียกสี GRUE เช่นกัน นอกจากนั้นแล้ว สุวิไล เปรมศรีรัตน์ก็ได้ตั้งข้อสังเกตอีกประการหนึ่งว่าคำเรียกสีเหลืองในตระกูลมอญ-เขมรนั้นเห็นได้ชัดเจนว่าเป็นคำยืมมาจากภาษาไทยเช่นกัน ซึ่งข้อสังเกตดังกล่าวก็สอดคล้องกับข้อมูลภาษาลัวะที่ผู้วิจัยได้ศึกษาไว้เช่นกัน อย่างไรก็ตามข้อสังเกตทั้ง 2 ประการจะเป็นลักษณะของภาษาตระกูลมอญ-เขมรหรือไม่คงต้องศึกษาจากภาษามอญ-เขมรอื่นๆ เพิ่มเติมอีก

เมื่อเปรียบเทียบกลวิธีการสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานนั้นพบว่าภาษาขมุและภาษาลัวะมีการผสมคำเรียกสีเข้าด้วยกัน แต่ภาษาขมุไม่มีการผสมคำเรียกสีกับคำขยายหรือคำเรียกสิ่งของเฉพาะมาเป็นคำเรียกสีไม่พื้นฐานเลย

เปรียบเทียบคำเรียกสีในภาษาม้งเขียวกับคำเรียกสีในภาษาม้งน้ำเงิน (ปรีศนียา จารุสันต์ และสมฤดี เดชอมร, 2537) ภาษาม้งขาว(อ้างถึงในธีระพันธ์ ล. ทองคำ, 2535) และภาษาเย้า (เมี่ยน) (ธีระพันธ์ ล. ทองคำ, 2535)

เมื่อเปรียบเทียบงานวิจัยเกี่ยวกับคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาม้งเขียวกับภาษาอื่นๆ พบว่ามีจำนวนคำเรียกสีพื้นฐานใกล้เคียงกันดังนี้

ภาษา	จำนวนคำเรียกสีพื้นฐาน
ม้งเขียว	6: kloi 45“ขาว” klu 45“ดำ”la45“แดง”kɿaŋ45 “เหลือง”dzua 45“เขียว” paŋ41jeŋ45 “ชมพู”
ม้งน้ำเงิน	6: kloi 45“ขาว” klu 45“ดำ”la45“แดง”kɿaŋ45 “เหลือง”dzua 45“เขียว” sa 35 “น้ำเงิน”
ม้งขาว	7: du55 “ขาว” daw55“ดำ” lia55“แดง”da51 “เหลือง” dzua55 “เขียว” sia35 “น้ำเงิน” tsho 33 “เทา”
เมี่ยน	6: ciaʔ 45 “ขาว” peʔ 21 “ดำ”siʔ 45 “แดง” jaŋ31“เหลือง” meŋ33 “เขียว” bua 454 “น้ำเงิน”

*ภาษาม้งเขียวและม้งน้ำเงินรวมเรียกว่าภาษาม้งดำ
ตารางที่ 24 คำเรียกสีพื้นฐานในภาษาม้งดำ ม้งขาวและเมี่ยน

เมื่อเปรียบเทียบคำเรียกสีคำที่ 6 จะพบว่าในภาษาอื่นๆเป็นคำเรียกสีน้ำเงิน แต่ในภาษาม้งเป็นสีชมพูนั้น เนื่องจากคำจำกัดความของคำเรียกสีพื้นฐานของผู้วิจัยแต่ละคนนั้นแตกต่างกันออกไป เช่น คำจำกัดความของผู้วิจัยให้คำเรียกวัตถุสิ่งของในธรรมชาติเป็นคำเรียกสีพื้นฐานได้ถ้าคำนั้นมีความโดดเด่นและผู้บอกภาษารับรู้ร่วมกัน ดังนั้น paŋ41jeŋ45“ชมพู” จึงเป็นคำเรียกสีพื้นฐานแม้ว่าจะเป็นชื่อของดอกไม้ก็ตาม แต่ผู้วิจัยคนอื่นๆไม่อนุญาตให้คำเรียกวัตถุสิ่งของเป็นคำเรียกสีพื้นฐาน อย่างไรก็ตามปรีศนียา จารุสันต์และสมฤดี เดชอมร (2537) ได้ตั้งข้อสังเกตว่าผู้บอกภาษาชาวม้งน้ำเงินสามารถรับรู้สีชมพูหรือสีบานเย็นได้ดีมาก โดยสามารถแยกแยะออกจากสีแดงได้อย่างชัดเจนและได้เสนอแนะว่าคำเรียกสีชมพูจะเป็นคำเรียกสีคำต่อไปในภาษาม้งน้ำเงิน นอกจากนั้นแล้วผู้บอกภาษาชาวม้งเขียวขณะนี้กำลังมีการพัฒนาคำเรียกสีน้ำเงินอยู่ โดยขณะนี้มีการเรียกสี 2 คำที่ผู้บอกภาษาใช้สลับกันไปมาในการเรียกสีน้ำเงินคือ sa35 และjɿ21laŋ41ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่ตัดสินใจให้คำใดคำหนึ่งเป็นคำเรียกสีพื้นฐานในขณะนี้

ในขณะนี้คำเรียกสีทั้ง 4 ภาษามีแนวโน้มว่า คำเรียกสีน้ำเงินจะไม่ใช้คำเรียกสีคำที่ 7 ตามทฤษฎีของเบอร์ลินและเคย์ เช่นภาษาม้งขาวมีคำเรียกสีคำที่ 7 คือคำเรียกสีเทา และคำ

เรียกสัทที่ 7 ในภาษาม้งเขี้ยวน่าจะเป็นคำเรียกสินน้ำเงิน และ ในภาษาม้งขวานน่าจะเป็นคำเรียกสีชมพู นอกจากนั้นแล้วในภาษาเมี่ยนก็ไม่มีร่องรอยของการเกิดคำเรียกสินน้ำเงินเช่นกัน อย่างไรก็ตามคงต้องอาศัยข้อมูลมากกว่านี้จึงจะสรุปได้ว่าวิวัฒนาการของคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาตระกูลม้ง-เมี่ยนไม่เป็นไปตามทฤษฎีของเบอร์ลินและเคย์

เมื่อเปรียบเทียบกลวิธีการสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานของภาษาดังกล่าวพบว่ามีการใช้กลวิธีการผสมคำเรียกสีเข้ากับคำขยายบอกความอ่อนหรือเข้มมากที่สุด และ มีการใช้กลวิธีการใช้คำเรียกสิ่งของเฉพาะมาเป็นคำเรียกสีพื้นฐานน้อยที่สุด

เปรียบเทียบคำเรียกสีในภาษากะเหรี่ยงสะกอของผู้วิจัยกับคำเรียกสีในภาษากะเหรี่ยงสะกอซึ่งศึกษาโดยสุริยา รัตนกุล (2519)

ในการเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์คำเรียกสีพื้นฐานในภาษากะเหรี่ยงสะกอของผู้วิจัยกับของสุริยา รัตนกุล(2519)พบว่าผลการเปรียบเทียบมีดังนี้

ภาษา	จำนวนคำเรียกสีพื้นฐาน
กะเหรี่ยงสะกอ(สุริยา รัตนกุล)	6: wα“ขาว” su“ดำ” yw“แดง” bw“เหลือง” la“GRUE” li “ม่วง”
กะเหรี่ยงสะกอ(ของผู้วิจัย)	5: kuα“ขาว” su“ดำ” yw“แดง” bw“เหลือง” la“GRUE” li “ม่วง”

ตารางที่ 25 คำเรียกสีพื้นฐานในภาษากะเหรี่ยงสะกอ

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนคำเรียกสีพื้นฐานพบที่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือคำเรียกสี li “ม่วง” ซึ่งเป็นคำเรียกสีพื้นฐานคำที่ 6 ตามการวิเคราะห์ของสุริยา รัตนกุลนั้นยังไม่ปรากฏว่าเป็นคำเรียกสีพื้นฐานตามการวิเคราะห์ของผู้วิจัย จากข้อมูลพบเพียงว่ากำลังมีการพัฒนาคำเรียกสีม่วงอยู่แต่ยังไม่มีความชัดเจนพอที่จะตัดสินใจให้เป็นคำเรียกสีพื้นฐานได้ นอกจากนั้นจะสังเกตเห็นว่าคำเรียกสีขาวของสุริยา รัตนกุลคือ wα ส่วนของผู้วิจัยคือ kuα นั้น ผู้วิจัยได้สอบถามผู้บอกภาษาพบว่า wα นั้นเป็นภาษาเขี้ยวแต่ kuα เป็นภาษาพูดและนิยมใช้มากกว่า แต่อย่างไรก็ตามทั้ง 2 คำเป็นคำเรียกสีขาวเหมือนกัน

ตามวิวัฒนาการของคำเรียกสีพื้นฐานของเบอร์ลินและเคย์นั้นคำเรียกสี GRUE ต้องแยกออกเป็น 2 ประเภทคือประเภทสีเขี้ยวและประเภทสีน้ำเงินจึงมีคำเรียกสีอื่นๆเกิดขึ้นได้ แต่จากข้อมูลทั้งของสุริยา รัตนกุลและของผู้วิจัยพบว่ายังไม่มีร่องรอยของการแยกประเภทสีเลย แต่มีการพัฒนาคำเรียกสีม่วงขึ้นมาแล้ว จึงอาจจะกล่าวได้ว่าวิวัฒนาการของคำเรียกสีพื้นฐาน

ในภาษากะเหรี่ยงสะกอ นั้นอาจจะไม่เป็นไปตามทฤษฎีของเบอร์ลินและเคย์ อย่างไรก็ตามคงต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมอีก จึงจะสามารถสรุปได้อย่างชัดเจน

การเปรียบเทียบกลวิธีการสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานนั้นพบว่ามีคุณสมบัติคล้ายกัน กล่าวคือ มีการผสมคำเรียกสีเข้าด้วยกันมากที่สุดและมีการใช้กลวิธีการใช้คำเรียกสีของเฉพาะมาเป็นคำเรียกสีไม่พื้นฐานน้อยที่สุด

จากผลการเปรียบเทียบทั้งหมดที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าทฤษฎีวิวัฒนาการของคำเรียกสีพื้นฐานของเบอร์ลินและเคย์นั้นอาจจะไม่เป็นสากล เนื่องจากวิวัฒนาการของคำเรียกสีพื้นฐานหลายภาษาที่ได้กล่าวมาข้างต้นไม่เป็นไปตามทฤษฎีดังกล่าว อย่างไรก็ตามจากข้อมูลเพียงไม่กี่ภาษาคงไม่สามารถสรุปได้ว่าวิวัฒนาการของคำเรียกสีพื้นฐานของภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไม่เป็นไปตามทฤษฎีของเบอร์ลินและเคย์ ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาเรื่องนี้จากข้อมูลหลายภาษาเพื่อหาข้อสรุปดังกล่าว

ส่วนกลวิธีการสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานนั้นพบว่าส่วนใหญ่มีการนำคำเรียกสีไปผสมกับคำขยายมากที่สุด และมีการนำคำเรียกสีของเฉพาะมาเป็นคำเรียกสีไม่พื้นฐานน้อยที่สุด แต่ภาษาจ้วงและภาษากะเหรี่ยงนั้นมีความแตกต่างออกไป นั่นคือมีการผสมคำเรียกสีเข้าด้วยกันมากที่สุด จึงน่าจะได้มีการศึกษาต่อไปว่ากลวิธีในการสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานในภาษาตระกูลทิเบต-พม่า นั้นมีการใช้กลวิธีไหนมากที่สุด สอดคล้องกับภาษากะเหรี่ยงและภาษาจ้วงหรือไม่อย่างไร

จากผลการวิเคราะห์คำเรียกสีพื้นฐานพบว่าจำนวนคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยลื้อ และภาษาม้งเขี้ยว นั้นไม่เป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือมีจำนวนมากกว่าที่ได้ตั้งไว้ในสมมติฐานการที่เป็นเช่นนั้นอาจจะอธิบายได้ว่าภาษาไทยลื้อนั้นมีการสัมผัสภาษากับคำเมืองซึ่งเป็นภาษาในตระกูลไทเหมือนกันมาช้านาน ดังนั้นอาจจะทำให้เกิดการยืมคำเรียกสีขึ้นได้ เป็นที่น่าสังเกตว่าในภาษาม้งเขี้ยวมีคำเรียกสีชมพูเป็นคำเรียกสีพื้นฐานคำที่ 6 และการเกิดคำเรียกสีชมพูเป็นคำที่ 6 นั้นไม่เป็นไปตามทฤษฎีวิวัฒนาการของคำเรียกสีพื้นฐานของเบอร์ลินและเคย์อีกด้วย คำเรียกสีชมพูในภาษาม้งเขี้ยวคือ *paŋ41jeŋ45* ซึ่งมีความหมายว่าดอกผิ้นนั่นเอง แม้ว่าคำนี้จะจะเป็นคำเรียกสีตามวัตถุหรือสิ่งของที่มีอยู่ในธรรมชาติซึ่งเบอร์ลินและเคย์ให้สงสัยว่าไม่ใช่คำเรียกสีพื้นฐาน แต่ผู้วิจัยเห็นสมควรให้คำว่า *paŋ41jeŋ45* เป็นคำเรียกสีพื้นฐานเนื่องจากเหตุผล 2 ประการคือ 1. ผู้วิจัยพบว่าผู้บอกภาษาทุกคนสามารถรับรู้สีชมพูโดยแยกออกจากสีแดง และมีคำว่า *paŋ41jeŋ45* เป็นคำเรียกสีชมพู เหตุผลประการที่ 2 คือแม้ว่า *paŋ41jeŋ45* มีความหมายว่า “ดอกผิ้น” แต่เมื่อนำมาใช้เป็นคำเรียกสีก็ไม่ได้มีความหมายว่าดอกผิ้นอีกต่อไป แต่หมายถึงสีชมพูและสีบานเย็น

จากการที่ภาษาม้งเขี้ยวมีคำเรียกสีชมพูแทนที่จะเป็นสีน้ำเงินตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น อาจจะใช้คำกล่าวของ N.B McNEILL (1971) ที่ว่าการที่ผู้พูดภาษาใดๆจะมีคำเรียกสีพื้นฐาน

นั้นแสดงว่าสีนั้นต้องมีความสำคัญกับเขา หรือมีความสำคัญต่อวัฒนธรรมและสภาพความเป็นอยู่ของเขา มาอธิบายว่าทำไมสีชมพูจึงมีความสำคัญต่อคนมังจนกลายเป็นคำเรียกสีพื้นฐานในภาษานี้ ชาวมังนั้นเป็นชาวเขาที่ปลูกฝิ่นมาตั้งแต่สมัยโบราณและนิยมสูบฝิ่น นอกจากนั้นฝิ่นยังเป็นสินค้าที่ทำรายได้ให้แก่พวกเขา ดังนั้นฝิ่นจึงมีความสำคัญกับชาวมังเขียวมมาก และจากการที่คุ้นเคยอยู่กับดอกฝิ่นซึ่งมีสีชมพู ทำให้พวกเขาสามารถแยกแยะสีชมพูออกจากสีแดงได้อย่างชัดเจน ดังนั้นคำเรียกสีชมพูจึงเป็นคำเรียกสีพื้นฐานคำที่ 6 ในภาษามังเขียว แทนคำเรียกสีน้ำเงิน นอกจากนั้นแล้วอาจจะเป็นเพราะว่าชาวเขากลุ่มนี้นิยมทอผ้าและปักลายผ้าใช้เอง ผ้าทอมักย้อมสีดำ ในการตกแต่งลวดลายสีชมพูจะขึ้นกับผ้าพื้นดำ

นอกจากนั้นการรับรู้สี ดูเหมือนจะมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับลักษณะความเป็นอยู่หรือวัฒนธรรมของกลุ่มชน ผู้พูดภาษาไทยคือ ลัวะ มัง และกะเหรี่ยง มีการรับรู้ความเข้ม-จางของสีเขียวได้ดีที่สุด การที่เป็นเช่นนั้นสนับสนุนความคิดของ N. B McNEILL (1971) และ Wierzbicka(1992) ที่ว่าคำเรียกสีพื้นฐานนั้นมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรม การที่ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ใกล้ชิดกับธรรมชาติมาก ๆ และสีเขียวเป็นสีของต้นไม้และพืชผักซึ่งเป็นอาหารของมนุษย์ ดังนั้นสีเขียวจึงน่าจะมีความสำคัญมาก ๆ กับชนกลุ่มน้อยซึ่งมักมีอาชีพหลักคือการทำเกษตร นอกจากนั้นภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีคำเรียกสี GRUE ตามทฤษฎีของเบอร์ลินและเคย์เมื่อแยกตัวจะแยกออกเป็น 2 ประเภทสี คือประเภทสีเขียว ประเภทสีน้ำเงิน คำเรียกสี GRUE ในภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นจะกลายเป็นคำเรียกสีเขียว ในขณะที่ภาษาญี่ปุ่น และ ภาษา Slavy (Broch 1974) นั้นกลายเป็นคำเรียกสีน้ำเงิน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในวัฒนธรรมนั้นๆ สีน้ำเงินน่าจะมีความสำคัญมากกว่าสีเขียว เช่นญี่ปุ่นเป็นประเทศที่เป็นเกาะล้อมรอบด้วยทะเลจึงทำให้คนญี่ปุ่นเห็นความสำคัญของสีน้ำเงินของน้ำทะเลมากกว่าสีเขียว (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ,2538: 176)

ข้อเสนอแนะ

สำหรับผู้สนใจศึกษาคำเรียกสีในภาษาใด ๆ ก็ตาม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. น่าจะมีการศึกษาคำเรียกสีของภาษานั้น ๆ ในอดีต เพื่อดูว่าได้มีการยืมคำเรียกสีพื้นฐานหรือไม่เมื่อเทียบกับข้อมูลคำเรียกสีในปัจจุบัน และ ดูว่ามีวิวัฒนาการของคำเรียกสีพื้นฐานอย่างไร
2. น่าจะมีการศึกษาคำเรียกสีโดยกำหนดตัวแปรด้านอายุ และการศึกษาของผู้บอกภาษา เพื่อดูว่าผลที่ได้จะมีความแตกต่างกันอย่างไร

3. น่าจะมีการสร้างตารางสีที่ได้รับการยอมรับว่ามาตรฐาน เนื่องจากตารางสีของผู้วิจัยมีข้อบกพร่องที่ความเข้ม-จาง อย่างต่อเนื่องของตารางสี เนื่องจากแผ่นสีที่นำมาทำตารางสีนั้น ไม่ได้มีไว้เพื่อให้ใช้ทำตารางสีที่มีความเข้ม-จางของสีอย่างต่อเนื่องทั้งตาราง

4. น่าจะมีการออกเก็บข้อมูลภาคสนามนาน ๆ โดยคลุกคลีกับชาวบ้าน เพื่อศึกษาว่าคำเรียกสีนั้น ๆ มีความสัมพันธ์ต่อวัฒนธรรมนั้นอย่างไร เพื่อดูว่าจะสอดคล้องหรือแตกต่างกับข้อสังเกตของ N.B. McNEILL และ Wierzbicka.